

(6)

- (h) 'সামাজিক লিংগ' নিৰ্ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়াত অবিহণা যোগোৱা যি কোনো এক আনুষ্ঠানিক প্ৰকৰণৰ নাম লিখা।
Mention any one agency that contributes in the process of deciding gender.

2. তলত দিয়াসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা : $4 \times 4 = 16$
Write briefly on the following :

- (a) ৰাজনৈতিক অৰ্থব্যৱস্থা সম্পৰ্কীয় গান্ধীবাদী দৃষ্টিভঙ্গী
Gandhian approach to political economy
(b) সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ অৰ্থনৈতিক উপযোগিতা
Economic utility of social media
(c) ৰাষ্ট্ৰ প্ৰায়োজিত উন্নয়নৰ ধাৰণা
Concept of State-steered development
(d) গোলকীয় অস্ত্ৰ উদ্যোগ
Global arms industry

3. ৰাজনৈতিক অৰ্থব্যৱস্থা আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা। 12
Discuss the relationship between political economy and economic development.
অথবা / Or
ৰাজনৈতিক অৰ্থব্যৱস্থা সম্পৰ্কীয় মাৰ্ক্সবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ মূল্যায়ন কৰা। 12
Evaluate the Marxist approach to political economy.

(7)

4. বিশ্বায়ন বুলিলে কি বুজা? ভাৰতবৰ্ষত ১৯৯১ চনত আৰম্ভ হোৱা বিশ্বায়নৰ প্ৰক্ৰিয়াই ইয়াৰ ৰাজনৈতিক অৰ্থব্যৱস্থাক কিদৰে প্ৰভাৱান্বিত কৰিছে, সেই সম্পৰ্কে আলোচনা দাঙি ধৰা। $4+7=11$
What is globalization? Discuss the impact of globalization in India's political economy during post-1991 period.

অথবা / Or

- ভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত উন্নয়নক ত্বৰান্বিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বেচৰকাৰী সংস্থাই গ্ৰহণ কৰা ভূমিকাৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। 11
Discuss the role of NGOs in steering up the developmental process in Indian context with suitable example.

5. ইণ্টাৰনেটৰ প্ৰয়োগ আৰু পৰিচালনাই কোনো এক সামাজিক গোটৰ সাংস্কৃতিক উপাদানসমূহৰ ওপৰত বিস্তাৰ কৰিব পৰা প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11
Discuss about the impacts of use and administration of the Internet on the cultural elements of any social group.

অথবা / Or

- 'জ্ঞান ব্যৱস্থা'ৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে লিখা। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজনৈতিক অৰ্থব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত 'জ্ঞান ব্যৱস্থা'ৰ প্ৰয়োগে কেনেদৰে অবিহণা যোগাব পাৰে, আলোচনা কৰা। $4+7=11$
Write down the concept of 'knowledge systems'. Elaborate the contribution that 'knowledge systems' can make in the field of International political economy.